

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

(Δεξιόθεν.)

ΡΙΖΑΡΗΣ ΕΝΤΑΥΘΑ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΩΙ ΠΑΡΙΑΥΕΙ

ΑΥΤΟΚΑΣΙΓΝΗΤΩΙ ΥΨΙΝΟΝ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΟΝ.

ΤΟΥ ΔΗ ΕΠΙΚΡΑΙΝΩΝ ΦΡΕΣΙ ΠΙΣΤΟΤΑΤΗΣΙΝ ΕΦΕΤΜΑΣ,

ΟΝ ΠΑΣΑΝΤ' ΟΛΒΟΝ ΚΟΙΝΟΝ ΑΠ' ΕΜΠΟΡΙΗΣ.

ΤΟΥΤΩΙ ΦΥΤΑΛΙΗΝ ΙΔΡΥΣΑΤΟ ΜΕΛΛΙΕΡΗΩΝ

ΩΔΕ ΔΟΜΑ ΚΛΗΡΩΙ ΤΙΜΙΟΝ ΕΥΣΕΒΕΩΝ.

1843.

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

(Ἄριστερόθεν.)

ΡΙΖΑΡΑΟ ΚΟΝΙΝ ΜΑΤΘΑΙΟΥ ΚΕΚΡΟΠΙΣ ΑΙΑ

ΩΔΕ ΚΟΜΙΣΘΕΙΣΑΝ ΣΑΡΜΑΤΗΘΕΝ ΕΧΕΙ.

ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΡΑΝΑΗΣ ΑΠΟΒΛΑΣΤΩΝ ΚΑΛΛΙΠΕΝ ΟΙΚΟΝ

ΠΑΤΡΩΙΟΝ, ΦΕΥΤΩΝ ΔΟΥΛΟΣΥΝΗΝ ΣΤΥΓΕΡΗΝ,

ΣΑΡΜΑΤΗΣ Δ' ΕΝ ΟΡΟΙΣΙΝ ΥΠΑΡΚΤΙΟΥ ΟΛΒΟΝ ΑΚΡΑΙΦΝΗ

ΚΤΗΣΑΜΕΝΟΣ, ΠΑΤΡΗΣ ΧΡΗΣΑΤ' ΕΠ' ΩΦΕΛΙΗΙ.

1843.

22

Ἰδοὺ τόσαι σημαντικαὶ θυσίαι τῆς Ρίζαρείου οικογενείας ὑπὲρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Ἰδοὺ τόσα ἔνδοξα ἔργα, διὰ τὰ ὁποῖα τὸ ἔθνος εὐγνωμονεῖ, καὶ ἡ ψυχὴ τῶν δύο ἀδελφῶν ἐπαναπαύεται ἐν σκηναῖς δικαίων· τὸ δὲ Ζαγόριον, ἡ ἰδιαιτέρα πατρίς των, ἐναβρύνεται διὰ τὸ κλέος τῆς Ζωσιμαίας καὶ Ρίζαρείου οικογενείας, τὰ λαμπρὰ παρδειγματὰ τῶν ὁποίων εἶθε νὰ παρακολουθήσωσι καὶ ἄλλοι.

Τὰς ὑπὲρ τοῦ ἔθνους θυσίας τῆς Ρίζαρείου ἀδελφότητος ἐκτιμῶντες οἱ ἀξιότιμοι Βουλευταὶ Κ. Κ. Α. Μάμουκας καὶ Δ. Φιλάρετος ἐπρότειναν εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἀναγραφῶσι τὰ ὀνόματα αὐτῶν μεταξὺ τῶν ἱστορικῶν ἐκείνων προσώπων, τὰ ὁποῖα περικοσμοῦσι τὸ Βουλευτικὸν κατὰστημα· ἡ δὲ Βουλὴ, σταθμίσασα ἐν τῇ δικαιοσύνῃ τῆς τὰς θυσίας τῆς ἀδελφότητος ἐκείνης, παρεδέχθη πληρέστατα τὴν πρότασιν τῶν εἰρημένων βουλευτῶν, καὶ διέταξε νὰ ἐγγραφῶσι τὰ ὀνόματα Μάνθου καὶ Γεωργίου Ριζάρη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ κοινοβουλίου, ὡς ὀνόματα μεγάλων τῆς Πατρίδος εὐεργετῶν.

Τὴν 9 Μαρτίου 1853, ἐν Ἀθήναις.

Ν. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

Μετὰ τὰς συντόμους ταύτας βιογραφικὰς σημειώσεις, θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ ἐκθέσω τὰ ἐπόμενα, ἅτινα ἀνεφύησαν ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς διατάξεων τινῶν τῆς Διαθήκης.

Χρηματικὴ περιουσία—ἄρθρ 2 καὶ 63 ἐδ. τελ. τῆς Διαθήκης.

Ὅταν συνέταττον τὴν διαθήκην τοῦ ἀειμνήστου Ριζάρη, παρετήρησα ἀκριβῶς τὰ βιβλία καὶ ἔγγραφα του· ἐξ αὐτῶν δὲ ὀδηγούμενος, ἐσημείωσα τὰ ἐν τοῖς ἄρθρ. 2 καὶ 63 ἐδάφ. τελ. τῆς Διαθήκης περιεχόμενα. Ἀποπερατωθείσης δὲ τῆς συντάξεως τῆς Διαθήκης, καὶ ἀντιγραφείσης αὐτῆς, εἰς τριπλοῦν, ὑπὸ τοῦ διαθέτου, παρετήρησα αὐτῷ, ὅτι δὲν πρέπει κατ' οὐδένα τρόπον νὰ κάμη καμμίαν προσθήκην ἢ παρεγγραφὴν ἐν τῇ διαθήκῃ, δυνάμενος, ἂν θέλη νὰ κάμη τροπολογίαν ἢ προσθήκην τινὰ, νὰ συντάξῃ νέον ἰδιαίτερον ἔγγραφον. Μετὰ ταῦτα ἐγὼ μὲν ἀπῆλθον εἰς Ναύπλιον, ὅπου τότε διωρίσθην εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν, χαίρων ὅτι συνετέλεσα, τὸ κατὰ δύναμιν, εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν εὐγενῶν καὶ ἀξιεπαίνων διαθέσεων τοῦ Ριζάρη. Ἄλλ' αἴφνης λαμβάνω ἐπιστολὴν τινὰ τοῦ σεβασμίου τούτου ἀνδρός, ἔχουσιν οὕτως·

« Ἀξιαγάπητε Ἰωαννίδη! Εὐχαρίσως ἔλαβον κατ' αὐτὰς τὴν πρὸς ἐμὲ ἐπιστολὴν σου τῶν 7 τοῦ τρέχοντος, »
 » δι' ἧς ἐπληροφορήθην τὸ τῆς υἰγείας σας αἴσιον, καὶ ἐχάρην.
 » ὄντως, φίλε, ὡς ἔμαθες, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἀγαπητοῦ Σπυράκη, σχεδὸν τρεῖς μῆνας πάσχω ἀπὸ ἀνορεξίας καὶ ἐνόχλησιν αἰμορροαγιῶν· δέκα ἡμέρας εἶναι σχεδὸν, καθ' ἃς ἤρχισα νὰ αἰσθάνωμαι ὀλίγην νοστιμάδα φαγητοῦ· πρὸ αὐτῶν ὅμως ὁ ὀλίγος ζωμὸς καὶ τὰ δάκρυα

» ἢ τρία ψητὰ μῆλα, ἢ μόνη μου τροφή, μὲ ἦσαν διόλου ἄνοστα.

» Αἰσθάνομαι, ἀγαπητέ, περισσότερο παρ' ἄλλοτέ ποτε, ἔτι εἶναι ἀνάγκη ν' ἀλλάξω τρόπον ζωῆς, ἀφίνων τὰς φροντίδας, ὡς μὲ γράφεις, ἀλλ' ἀδύνατον πρὸς τὸ παρὸν εἶναι ἡ οἰκοδομή, τὴν ὁποίαν πρὸ ἐνὸς ἔτους ἤρχισα, ὡς ἤξεύρεις, δὲν ἐπιτρέπει εἰς ἐμὲ τὸ τοιοῦτον· σὲ εἰδουποιῶ εὐχαρίστως, ὅτι ἔγεινε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἡ καταμέτρησις αὐτῆς, ἣτις εἶναι πήχεις χίλιοι ἑκατὸν ἐννενήκοντα πέντε, πρὸς ὀγδοήκοντα δραχμὰς ἕκαστος πήχυς· αἱ ζωγραφίαι καὶ τὰ λοιπὰ θὰ διαρκέσουν ἕως τρεῖς μῆνας, καὶ ἐπομένως ἐλπίζω νὰ ἡσυχάσω πλέον.

» Μὲ γράφεις, ὅτι ἡ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἀπομάκρυνσίς σου σὲ θλίβει πολὺ, διὰ τὴν στέρησιν τόσων φίλων, καὶ μάλιστα τὴν ἰδικήν μου· ἤξευρε, ὅτι δὲν εἶσαι ὁ μόνος· ἐγὼ, καὶ μάλιστα εἰς ἣν εὐρίσκομαι κατάστασιν, θλίβομαι ἔτι μᾶλλον διὰ τὴν στέρησιν ἐνὸς φίλου καὶ πατριώτου εἰλικρινοῦς.

» Ἐπιθυμοῦσα, ἐὰν ἦτο δυνατὸν, ἀφοῦ ἐλαφρυνθῆτε ἀπὸ τὰς αὐτοῦ ἐργασίας σας, καὶ ἐγὼ ἀναλάβω ὀλίγον τὰς δυνάμεις μου, διότι, πρὸς τὸ παρὸν δὲν εἶμαι εἰς κατάστασιν, νὰ λάβητε δέκα ἢ δεκαπέντε ἡμερῶν ἄδειαν νὰ ἔλθητε ἕως ἐδῶ, κατ' εὐθείαν εἰς τὴν οἰκίαν μου· τὰ ἔξοδα τοῦ ἐρχομοῦ καὶ ἐπιστροφῆς σας ἄς ἦναι εἰς βάρος μου· σὰς ἐπιθυμῶ διὰ νὰ βάλωμεν εἰς τάξιν τὰ γνωστὰ πράγματα, περὶ τῶν ὁποίων μὲ ἀναφέρετε εἰς τὴν γραφήν σας· ἔχω ἀνάγκη νὰ κάμω μερικὰς προσθαφαιρέσεις ἀφεύκτως ἀναγκαίας, τουτέστι, ν' ἀφαιρέσω μερικὰ γραμμάτια, τὰ ὁποῖα, ἐνῶ τὰ εἶχα σηκῶσαι ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Μόσχας, κατὰ λάθος ἀπεράσθησαν ὡς

» ὑπάρχοντα εἰς αὐτήν· καὶ νὰ προσθέσω μερικάς οἰκο-
 » δομάς, τὰς ὁποίας ἠγόρασα μετὰ ταῦτα· πρὸς τούτοις νὰ
 » θάλωμεν εἰς τὴν ἀνήκουσαν τάξιν ὅσας γνωστάς σας
 » προσθέσεις εἰς τὸ τέλος ἐγράψαμεν· ἐὰν δὲ στοχάζεσθε,
 » ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σᾶς δοθῇ τοιαύτη ἄδεια, σᾶς
 » παρακαλῶ νὰ μὲ εἰδοποιήσητε, ἐὰν ἠξέρητε, εἰς ποῖον
 » ἤμπορῶ νὰ ἐμπιστευθῶ τὸ μυστικὸν, διότι ἐγὼ δὲν γνωρί-
 » ζω τοιοῦτον κανένα.

» Ἐλυπήθην μὲν ἄκρως διὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Αἰδε-
 » σιωτάτου Διδασκάλου Δόττου ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ'
 » ἔχω αἰτίαν καὶ νὰ χαίρωμαι, ὅτι ὑπῆγεν εἰς μίαν πόλιν,
 » εἰς ἣν θ' ἀπολαμβάνει ὅλας τὰς τιμὰς, αἱ ὁποῖαι ἀνή-
 » κουν εἰς τὴν πολυμάθειάν του.

» Μὴ ἔχων νεώτερόν τι νὰ σᾶς γράψω, σᾶς εὐχομαι
 » ν' ἀπεράσητε τὰς χαρμωσύνους ἡμέρας ὡς ἐπιθυμεῖτε,
 » καὶ μένω πρόθυμος.

• Ἐν Ἀθήναις τὴν 27. Μαρτίου 1841. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΙΖΑΡΗΣ. •

Μετ' οὐ πολὺ δὲ, πρὶν ἢ προφθάσω νὰ ἐκτελέσω τὴν
 παραγγελίαν του, ὁ Ριζάρης ἀπεβίωσεν, ἀφοῦ ἐσημείω-
 σεν (ὑρμώμενος ἴσως ἔκ τινος παρενοήσεως ἀγνώστου
 ἡμῖν) ὑπὸ τὸ ἄρθρ. 2 τὰ ἐξῆς· « (Κατὰ λάθος εἶ-
 » χαν ἀπερασθῆ, ὡς ἄνωθι, ἑκατὸν χιλιάδες ρούβλια· ἀ-
 » περάσθησαν κατὰ λάθος, ἐπειδὴ τὰ εἶχα τραβήσει πρὸ
 • καιροῦ. Γεώργιος 'Ραδιόνοφ 'Ριζάρης.) »

Ἀργότερα δὲ μετατεθεὶς εἰς Ἀθήνας ὡς εἰσαγγελεὺς, προσ-
 εκλήθην, σύμφωνα μὲ τὴν διαθήκην, εἰς ἓν συμβούλιον τῶν
 ἐκτελεστῶν, καὶ τότε τοῖς ἀνέγνωσα τὴν ἀνωτέρω ἐπι-
 στολὴν, ζητήσας νὰ γίνῃ ἐξέτασις ἀκριβεστέρα περὶ τοῦ
 πράγματος· ἐξετάσεως δὲ γενομένης καὶ πληροφοριῶν ζη-

τηθεισῶν, ἐβεβαιώθη μέχρις ἐναργείας, ὅτι καλῶς ἦτον ἐξ ὑπαρχῆς συντεταγμένον τὸ ἄρθρ. 2. — Ταῦτα βεβαιοῦνται καὶ ἐκ τοῦ ἐγγράφου, τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη ἐν σελ. 72 τῆς παρούσης. Ὀφείλεται δ' ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη εἰς τὸν Κ. Κομιζόπουλον, ὅστις ἀφιλοκερδῶς καὶ ἐκουσίως ἐβεβαίωσεν ὅτι εὐρίσκεται παρ' αὐτῷ τὸ μέγα ἐκεῖνο ποσόν, περὶ οὗ διαλαμβάνει τὸ ἄρθρ. 2 τῆς Διαθήκης.

Περὶ κληρονομου.—ἄρθρ. 51 τῆς Διαθήκης.

Διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ διορίζεται κληρονόμος ὁ Κ. Ν. Θεοχάρης.—Ἐκ τῆς διατάξεως δὲ ταύτης λαμβάνω ἀφορμὴν νὰ ἐπαινέσω δημοσίως τὸ ἔντιμον καὶ ἀφιλοκερδὲς τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἀληθῶς σεβαστοῦ αὐτοῦ ἀνδρός, ὅστις, (δυνάμενος ἴσως, ὡς κληρονόμος, νὰ ἐπικαλεσθῆ ὑπὲρ ἐαυτοῦ τὴν διάταξιν ἐκείνου τοῦ νόμου, ἣτις τῷ δίδει τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τῆν οὐ μικρὰν περιουσίαν τοῦ διαθέτου ποσὸν σημαντικόν,) αὐτοπροαιρέτως καὶ ἐκουσίως παρητήθη ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, καθ' ἣν ἀνεγνώσθη ἡ διαθήκη, πάσης ἀξιώσεως καὶ πάσης ἀπαιτήσεως, ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ ἀποσπάσματος τῶν πρακτικῶν, ὅπερ ἐδημοσιεύθη ἐν σελ. 94 τῆς παρούσης.

Τοιοῦτοι χαρακτῆρες εἶναι ἀληθῶς σπάνιοι, καὶ ὁ Κ. Θεοχάρης, διὰ τῆς γενναίας καὶ ἀξιεπαίνου ταύτης πράξεώς του, πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς ἀληθῆς εὐεργέτης τοῦ καταστήματος· καὶ εἰς τὸ ἄτομον αὐτοῦ ἐφαρμόζεται πληρέστατα τὸ τοῦ Θεόγν. (147)

Βούλεο δ' εὐσεβέων ὀλίγοις σὺν χρήμασιν οἰκεῖν ἢ πλουτεῖν, ἀδίκως χρήματα πασάμενος.

ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλεβδῆν πᾶσ' ἀρετὴ ἐστι.

Κληροδότημα διὰ τὴν ἐν Μονοδενδρίῳ Σχολίῳ. —
ἄρθρ. 61 τῆς Διαθήκης.

Οἱ ἔφοροι τῆς ἐν Μονοδενδρίῳ Σχολῆς ἀνέφεραν πρὸς τοὺς ἐκτελεστάς τῆς Ριζαρείου Διαθήκης, ὅτι θεωροῦσιν ἐπικρατέστερον τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 61 τῆς διαθήκης τὸ συγγιλιῶδες ἔγγραφο, ὅπερ ἐδημοσιεύθη ἐν σελ. 72 τῆς παρούσης· ἀλλ' οἱ ἐκτελεσταὶ ἀπήντησαν εἰς τοὺς ἐφόρους ἐκείνους, ὅτι ἡ γνώμη των δὲν στηρίζεται εἰς τὸν νόμον, μετὰ δὲ τὴν ἀπάντησιν ταύτην οἱ ἔφοροι παρεδέχθησαν αὐτὴν, συμμορφωθέντες μὲ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 61 τῆς Διαθήκης. — Ἴδου δὲ πῶς φέρει ἡ ἀπάντησις ἐκείνη.

« Δύο τινὰ κυρίως περιέχει ἡ πρὸς ἡμᾶς ἀπὸ 24 ἁπριλ. 1842 ἐπιστολή Σας. 1^{ον} Εἰκάζοντες ὅτι τοῦ ἐν Μονοδενδρίῳ Σχολείου οἱ Ἐπίτροποι θέλουν προτιμήσει, ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ διαθήκῃ καὶ τῷ Δ' Κωδικέλλῳ τοῦ μακαρίτου Γεωργίου Ριζάρη κληροδοτήματος, τὴν ἐν τῷ ἀπὸ συγγιλιῶ ἐγγράφῳ ἕνεκα λόγῳ θανάτου δωρεάν, προτρέπετε ἡμᾶς νὰ ἐνδώσωμεν εἰς τὴν εἰκαζομένην ταύτην ἐπιθυμίαν των. 2^{ον} Τὴν πενίαν τῶν κληροδόχων προβαλλόμενοι μᾶς παρακαλεῖτε νὰ παραδεχθῶμεν τὰ ἤδη προσαχθέντα εἰς ἡμᾶς πιστοποιητικὰ συγγενείας, καὶ τοὶ μὴ περιέχοντα ὅσας ζητοῦμεν ἀκριβεστέρως πληροφορίας, καὶ νὰ πληρώσωμεν τὰ ζητούμενα κληροδοτήματα, διότι ἔχουσιν ὅλοι τὴν σημειουμένην εἰς τὰ πιστοποιητικὰ συγγένειαν καὶ εἶναι ἕδικον νὰ πληρώσωσι καὶ πάλιν τὰ τέλη τῆς ἐπικυρώσεως, συντάττοντες νέα, κατὰ τὸν ὑποδειχθέντα τύπον, ἀποδεικτικὰ, τόσῳ μᾶλλον ὅσω τὰ ἤδη συνταχθέντα εἶναι σύμφωνα μὲ τὴν θέλησιν τοῦ διαθέτου. »

« Μὴ δυνάμενοι νὰ ἐκπληρώσωμεν μηδεμίαν τῶν δύο
 » τούτων αἰτήσεων ὑμῶν, ἐνομίσαμεν καλὸν νὰ ἐξηγήσωμεν
 » εἰς ὑμᾶς τοὺς λόγους, οἱ ὅποιοι εἰς τοῦτο μᾶς ἀναγκά-
 » ζουσι, διὰ νὰ ὀδηγηθῶσι περὶ τοῦ πρακτέου οἷτε ἄλλοι
 » κληροδόχοι, ὅσων τὰ πιστοποιητικὰ δὲν ἐκρίθησαν τα-
 » κτικά, καὶ οἱ Ἐπίτροποι τοῦ Σχολείου, ἂν τυχόν, κατὰ τὴν
 » εἰκασίαν ὑμῶν, προτιμήσωσι τὴν ἐκ τῶν Πατριαρχικῶν
 » Γραμμᾶτων δωρεὰν παρὰ τὴν ἐκ τῆς διαθήκης κλη-
 » ροδοσίαν.

» Τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ 60 ἄρθρον τῆς διαθήκης,
 » τὸ ὅποιον αἰνιττόμενοι ὀνομάζετε τὰ ἤδη προσαχθέντα
 » παρὰ τῶν κληροδόχων πιστοποιητικὰ σύμφωνα μὲ τὰς
 » διατάξεις τῆς διαθήκης, λέγει μὲν ὅτι πρέπει νὰ ζη-
 » τῶμεν παρ' ἐνὸς ἐκάστου αὐτῶν ἀποδεικτικὰ τοῦ προ-
 » εστῶτος τῆς Πατρίδος των βεβαιοῦντα τὸ ὄνομα, τὸ
 » ἐπώνυμον, καὶ τὸν βαθμὸν τῆς πρὸς τὸν διαθέτην συγ-
 » γενείας των, ἀλλὰ δὲν περιορίζει καὶ εἰς ταύτης καὶ
 » μόνης τῆς ἀποδείξεως τὴν ἀπαίτησιν καὶ τὸ καθῆκον
 » ἡμῶν τῶν Ἐκτελεστῶν· ἐξ ἐναντίας τοῦτο τὸ ἐδάφιον
 » ἀφίνον εἰς τὴν φρόνησιν ἡμῶν νὰ δώσωμεν τὰ κληροδο-
 » τήματα ὅταν βεβαιωθῶμεν προσηκόντως περὶ
 » τῆς ταυτότητος τῶν κληροδόχων, αὐξάνει τὴν ἐνώπιον καὶ
 » τοῦ νόμου καὶ τῆς ἰδίας ἡμῶν αὐτῶν συνειδήσεως εὐθύ-
 » νην μας.

» Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη, διὰ νὰ πληρωθῇ ἀκριβῶς τοῦ
 » διαθέτου ἢ θέλησιν, καὶ νὰ μὴ δώσωμεν τί, ἂν δὲν βε-
 » βαιωθῶμεν ἀκριβῶς καὶ προσηκόντως περὶ τῶν βαθ-
 » μῶν τῆς συγγενείας καὶ τῆς ταυτότητος τῶν κληροδό-
 » χων, νὰ συνταχθῶσιν ἐκ νέου τὰ πιστοποιητικὰ καθ'
 » ὅν ὑπεδείξαμεν τύπον, διότι τότε μόνον δυνάμεθα νὰ εἰ-

» πωμεν ἐν πεποιθήσει, ὅτι ἐβεβαιώθημεν περὶ τῆς πρὸς
 » τὴν διαθέτην ἐνὸς ἐκάστου κληροδόχου συγγενείας, ὅταν
 » μάθωμεν ἀκριβῶς τὸν λόγον αὐτῆς ταύτης τῆς σχέσεως,
 » μέχρι τοῦ κοινοῦ γονέως ἀνατρέχοντες.
 » Οἱ περὶ τοῦ ἐτέρου ζητήματος λόγοι δὲν εἶναι τόσον εὐ-
 » ληπτοι, ὡς στηριζόμενοι εἰς τοὺς κανόνας τοῦ παρ' ἡμῶν
 » ἐπικρατοῦτος ῥωμαϊκ. δικαίου· μολαταῦτα θέλομεν προσ-
 » παθήσει νὰ ἐξηγήσωμεν καὶ τούτους ὅσον ἔνεστι σαφῶς
 » καὶ συντόμως, ἀφίνοντες εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ Σχο-
 » λείου τὴν φροντίδα νὰ ζητήσωσι καὶ ἀλλαχόθεν περὶ
 » τούτου πληροφορίας, ἂν δὲν πεισθῶσιν εἰς τοὺς λόγους
 » μας, ἢ καὶ νὰ μᾶς ἐνάξωσιν εἰς το ἐνταῦθα Δικαστήριον,
 » ἂν ἐπιμείνωσι θεωροῦντες τὴν ἔνεκα θανάτου δωρεὰν ἐ-
 » πικρατεστέραν τῆς κληροδοσίας.

» Κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ἢ οὕτω καλουμένη ἔνεκα
 » θανάτου δωρεὰ, ὅ,τι δηλαδὴ προσφέρει τις εἰς ἄλλον λόγῳ
 » δωρεᾶς, διὰ νὰ μεταβῇ εἰς τούτου τὴν κυριότητα μόνον
 » μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δωρησαμένου, διαφέρει κατὰ τοῦτο
 » κυρίως τῆς ἀπλῆς δωρεᾶς ὅτι εἶναι, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ
 » δωροδότου, μετακλητῆ, καὶ λογίζεται ὡς μὴ γενομένη
 » καὶ ἄκυρος, ἂν τὸ δῶρημα δὲν παρεδόθη εἰς χεῖρας τοῦ
 » δωροδόχου πρὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ δωρητοῦ. Κατὰ τὸν
 » κανόνα τοῦτον, ἢ ἐν τῷ Πατριαρχικῷ ἐγγράφῳ ἐνιαύ-
 » σεως δωρεὰ δισχιλίων ρουβλίων, ὡς ἀπὸ τοῦ θανάτου
 » μόνον τοῦ δωρησαμένου ἀπαιτητῆ καὶ διὰ τοῦτο οὕτα
 » ἐκ τῶν ἔνεκα θανάτου δωρεῶν, εἶναι ὡς μὴ γενομένη καὶ
 » ἄκυρος, διότι δὲν παρεδόθη, οὐδὲ παρεχωρήθη ἄλλως
 » πῶς εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ Σχολείου, ζῶντος ἐπι τοῦ
 » δωρησαμένου· ἂν λοιπὸν οἱ ἐπίτροποι, προτιμῶντες τῆς
 » διαθήκης καὶ τοῦ Κωδικέλλου, τὸ Πατριαρχικὸν ἐγγρα-

λ'

» φον ἐμμείνωσιν εἰς τοῦτο, εἶναι κύριοι νὰ τὸ κάμωσιν,
» ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ λαμβάνωσι παρ' ἡμῶν, δυνάμει
» αὐτοῦ, κατ' ἔτος τὰ δισχίλια ρούβλια, διότι, ὡς εἴρηται,
» ἡ δωρεὰ αὕτη εἶναι κατὰ Νόμον ἄκυρος.

« Ἐκ τούτου λοιπὸν θέλετε πληροφορηθῆ, καὶ ὑμεῖς καὶ
» τοῦ Σχολείου οἱ ἐπίτροποι, ὅτι τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ καὶ τῷ
» κωδικέλλῳ περιεχόμενα εἶναι ἀπὸ τὰ ἐν τῷ Σιγκιλίῳ
» περιεχόμενα πολὺ ὠφελιμώτερα, διότι, ἐνῶ κάμμίαν ἄλ-
» λὴν διάταξιν δὲν ἀνατρέπουσι, παρέχουσι, χάριν τῶν
» Σχολείων τοῦ Μονοδενδρίου, ἀντὶ τῆς ἀκύρου δωρεᾶς
» τῶν δισχιλίων ρουβλίων, δύο χιλιάδας καὶ διακοσίας
» δραχμάς, ποσότητα σχεδὸν ἰσοδύναμον· καὶ, πρὸς τού-
» τοις, δέκα χιλιάδας γροσίων, πρὸς ἀνέγερσιν ἄλλου Σχο-
» λείου διὰ τὰ κοράσια.

« Ὡς γενικὴν δὲ παρατήρησιν ἀναφερομένην εἰς τὰ ἀνω-
» τέρω ἀμφότερα ζητήματα προσθέτομεν, ὅτι οἱ ἐκτελε-
» σταὶ διαθηκῶν, ὡς διαχειρισταὶ ἀλλοτρίας περιουσίας,
» ἔχουσι βαρεῖας εὐθύνας καὶ χρεωστοῦν νὰ ἐκτελῶσι μετ'
» ἀκριθείας καὶ ἀπαρατρέπτως τοῦ νόμου καὶ τοῦ δια-
» θέτου τὴν θέλησιν· δὲ τὴν ἐξουσίαν νὰ κά-
» μνωσι συγκαταβάσεις ἢ φιλανθρωπίας, ὡς τὰ οἰκεῖα αὐ-
» τῶν διατιθέμενοι, διότι τὰς τοιαύτας παραχωρήσεις
» θεωρεῖ ὁ νόμος ὡς παραβάσεις τῶν καθηκόντων αὐτῶν
» καὶ ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ δώσωσι λόγον καὶ νὰ διορθώ-
» σωσι πᾶσαν ζημίαν, καὶ τὴν παραμικρὰν, ἐκ τῆς ἰδίας
» τῶν περιουσίας.

« Ἀφίνοντες ἤδη τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐκτελεστοῦ, καὶ
» ἀναλαμβάνοντες τὸν τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ συμβούλου,
» δὲν κρίνομεν περιττὸν νὰ παρατηρήσωμεν εἰς ὑμᾶς, δι.
» ὑμῶν δὲ καὶ εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ Σχολείου, ὅτι καὶ

» κύριοι ἂν εἴμεθα, αὐτοί τε καὶ ἡμεῖς, νὰ ἐκλέξωμεν ὁπότε-
 » ρον τῶν δύο ἐγγράφων, ἠθέλομεν ἀδιστάκτως προτιμή-
 » σει τὴν διαθήκην καὶ τὸν κωδῆκελλον, καὶ ὡς τελευταίαν
 » τοῦ μακαρίτου θέλησιν διὰ τὴν ὑφειλομένην πρὸς τὸν
 » εὐεργετικὸν τοῦτον ἄνδρα εὐγνωμοσύνην, καὶ διότι εἰδι-
 » κώτερον τὰ κατὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας διατά-
 » ξας, ἐπρονόησε καὶ περὶ τῆς τῶν κορασίων ἐκπαιδεύσεως
 » καὶ ἀγωγῆς καὶ ἐπροσπάθησε νὰ καταστήσῃ τὴν εὐερ-
 » γετίαν ταύτην καρποφόρον καὶ χρήσιμον, κανονίσας ἀ-
 » κριβέστερον τὸν ἔλεγχον τῆς προόδου τῶν μαθητῶν καὶ
 » τῆς διαγωγῆς τῶν διδασκάλων, περὶ ὧν οὐδὲ λόγος γί-
 » νεται εἰς τὸ Πατριαρχικὸν ἐγγράφον.

α Ἐν τοσοῦτῳ, Σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γράψητε τί θε-
 » τικώτερον περὶ τῆς ἐνεστῶσης καταστάσεως τοῦ Σχολείου,
 » συνεννοούμενοι μετὰ τῶν ἐπιτρόπων καὶ τῶν διδασκάλων,
 » καὶ νὰ μᾶς σημειώσητε μάλιστα τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθη-
 » τῶν καὶ τὰ ὀνόματα καὶ τὴν ἡλικίαν ἑνὸς ἐκάστου, τὴν
 » εὐφυίαν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν, τὰς τάξεις, εἰς τὰς ὁποίας
 » εἰναι κατατεταγμένοι, τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα εἰς ἕκαστην
 » αὐτῶν παραδίδονται, τὰ ὀνόματα τῶν διδασκάλων, καὶ
 » τὰ μαθήματα, τὰ ὁποῖα ἕκαστος διδάσκει, τὰ ἐν χρήσει
 » εἰς ἕκαστον μάθημα βιβλία, καὶ, ὅσον ἐνεστὶν ἀκριβῶς,
 » περιγεγραμμένον τὸν τρόπον τῆς παραδόσεως.

» Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Ἰουνίου 1812.

» Οἱ Ἐκτελεστοὶ τῆς διαθήκης
 » τοῦ Μακαρίτου Γ. Ριζάρη. »

Ἐπίτροφοι.—ἄρθρ. 100 τῆς Διαθήκης.

Σημειωτέον, ὅτι, κατὰ τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ὀργανικοῦ τῆς
 Σχολῆς διατάγματος, προσλαμβάνονται ὡς ὑπότροφοι,

κατὰ Βασιλικὴν ἔγκρισιν, καὶ ὅσοι ἰδίᾳ δαπάνη ἐφίενται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ κατάστημα τῆς ἐκκλ. Σχολῆς, προπληρόνοντες κατὰ πᾶσαν τριμηνίαν 150 Δρ.

Ἀντικατάστασις ἐκτελεστῶν—ἄρθ. 156. ...

Ἐκ τῶν ἐπιτίμων ἐκτελεστῶν, περὶ ὧν τὸ ἄρθρον αὐτὸ διαλαμβάνει, ὁ Κ. Νικ. Θεοχάρης ἀνεπλήρωσε τὸν ἀποβιώσαντα Θ. Ράλλην. — Ὁ Κ. Π. Ἡπίτης ἀνεπλήρωσε τὸν ἀποβιώσαντα Χ. Κλονάρην. — Καὶ ὁ Κ. Γ. Βέλλιος κατέλαβε τὴν θέσιν τοῦ ἀποθανόντος Ἀθ. Τσίνη.

Παρατηρητέον προσέτι, ὅτι οἱ ἐκτελεσταὶ ἠρμήνευσαν οὕτω τὴν διάταξιν ταύτην, ὥστε ὁ Κ. Ν. Θεοχάρης κατέλαβε τὴν θέσιν, ἣν κατεῖχεν ὁ Θ. Ράλλης, καὶ οὕτως ἐφεξῆς ἐν ἄλλαις λέξεσιν, οἱ ἀναπληρωταὶ καθίστανται μέλη τοῦ Τριμελοῦς Συμβουλίου κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν ἤθελε περιέλθει τὸ βᾶρος αὐτὸ εἰς ἐκείνους, οὓς ἀναπληροῦσιν.

Δωρήματα κτλ. — ἄρθρο. 87 ἐδ. 10 τῆς διαθ.

Ὁ μακαρίτης Ριζάρης, θεωρῶν ὅτι ἡ συνδρομὴ καὶ ἄλλων ὁμογενῶν δύναται νὰ καταστήσῃ ἀποτελεσματικώτερον τὸ μέγα ἔργον τῶν εὐχῶν καὶ διατάξεών του, ἀφῆκεν ἀνοικτὴν τὴν ὁδὸν τῶν δωρημάτων ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐπέλθῃ ἐκ τούτου μεταβολὴ τις ὡς πρὸς τὸν κύριον σκοπὸν τῆς συστάσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, νὰ τηρεῖται ἀπαρεγκλίτως τὸ ἀρχέτυπον τοῦ καθιδρυτοῦ ὄνομα, καὶ νὰ φυλάττωνται θρυσκευτικῶς αἱ ἐπιτακτικαὶ τῆς διαθήκης διατάξεις.

Ἡ Διάταξις αὕτη τῆς Ριζαρείου Διαθήκης δίδει ἄρρωμὴν νὰ σημειώσω ἐνταῦθα τὰ πρόσωπα ἐκείνων, ὅσοι, εἰς

τὸν μέγαν σκοπὸν τῆς συστάσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἀφορῶντες καὶ αὐτὸν νὰ ἐμψυχώσωσι προτιθέμενοι, ἔσπευσαν, δι' ἐνὸς ἢ ἄλλου τρόπου, νὰ καταστήσωσι πρόδηλον τὴν ἀξιέπαινον ταύτην πρόθεσίν των. Παρατηρῶ λοιπόν.

α) Ὅτι ἡ ἱερά μονὴ τῶν Ἀσωμάτων Πετράκη, διὰ τοῦ προϊσταμένου της καὶ ἐγκρίσει τῆς κυβερνήσεως, ἐδωρήσατο εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολὴν τόπον τινὰ παρακείμενον εἰς τὸ κατ'ἀστυχεῖα ταύτης. Περὶ τούτου διαλαμβάνουσι τὰ ἔγγραφα, ἅτινα ἐδημοσίευσεν ἐν σελ. 97 ἐπ. τῆς προκειμένης διαθήκης.

β) Ἡ Κυβέρνησις τοῦ Βασιλέως συνέδραμε, διὰ παντὸς τρόπου, καὶ διευκόλυνε τὰς ὑποθέσεις τῆς Σχολῆς· ὁ δὲ Κύριος Μάμουκας, σύμβουλος παρὰ τῷ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργείῳ καὶ εἰσηγητὴς τοῦ τμήματος, εἰς ὃ ὑπάγονται αἱ τῆς Σχολῆς ὑποθέσεις, τίποτε δὲν παρημέλησε δυνάμενον νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξίν της· ἐκτὸς δὲ τούτου, ἡ Κυβέρνησις ἐνήργησεν ὥστε πολλὰ μοναστήρια νὰ ἐξαποστείλωσιν ἰδίᾳ αὐτῶν δαπάνη, εἰς τὴν Σχολὴν, χάριν ἐκπαιδεύσεως, ἀνὰ ἓνα ὑπότροφον. Δαπανᾷ δὲ καὶ ἡ ἰδία Κυβέρνησις ὑπὲρ τινῶν νέων, οἵτινες ἐκπαιδεύονται ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ· οὕτω δὲ πληροῦται βαθμηδὸν ἡ εὐχὴ, τὴν ὁποίαν ὁ διαθέτης προεξέφρασεν. (ἄρθρ. 78 τῆς διαθήκης).

γ) Ἡ Κυβέρνησις τῆς Α. Μ. ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Σχολῆς ὀργανωμένη ἀπέστειλεν αὐτῇ καὶ τὰ ἐν τῷ ἐπομένῳ ἔγγράφῳ διαλαμβανόμενα.

Πρὸς τὸν πάνσοφωτάτον Ἡγούμενον τῆς ἐν Σαλαμῖνι ἱερᾶς Μονῆς Φανερωμένης καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν συμβούλους.

Ἄπο τὰ ἱερὰ σκευῆ τῶν ἐν Μεγαρίδι διαλυθεισῶν μονῶν, ἅτινα κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς διαλύσεως τῶν μοναστηρίων παρεκατετέθησαν εἰς τὴν ἱερὰν Μονήν, τῆς ὁποίας ὑμεῖς προΐστασθε, προσκαλεῖσθε νὰ παραδώσητε εἰς τὸ Συμβούλιον τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Γ. Ριζάρη τὰ ἐξῆς.

Α'. Ἐκ τῶν τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἱεροθέου.

Ἅγιον Ποτήριον.	}	ἄργυρᾶ.
» Δισκάριον.		
» Ἀσερίσκον.		
» Λαβίδα.		

Θυμιατόν. ἄργυροῦν.

Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἄργυροδεμένον.

Β'. Ἐκ τῶν τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

Ἐξ κανδήλια ἄργυρᾶ.

Πολυέλαιον ὀρειχάλκινον μὲ δύο σειρὰς κηροστασίων, ζυγίζοντα ὅλον ὀκάδ. 23.

Δύο μανουάλια ὀρειχάλκινα ζυγίζοντα ἀμφότερα ὀκάδ. 28.

Ταῦτα πάντα διὰ τὸ ἀσφαλὲς ἀπαιτεῖται νὰ συνοδεύσῃ εἰς τῶν Πατέρων, ὁ ὁποῖος, ἐρχόμενος ἐνθάδε καὶ παρουσιαζόμενος εἰς τὸ ὑπουργεῖον, θέλει ὀδηγηθῆ ποῦ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ παράδοσις.

(Ἰ. Πογ.)

Ὁ Ἰπουργός.
Σ. Τρικούπης.

δ') Ἄλλη δωρεά, τιμῶσα τὴν εὐγενῆ πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Α. Μ. καὶ ἀποδεικνύουσα ἐναργῶς πόσον αὕτη περὶ πολλοῦ ποιεῖται τὴν πρόοδον τῆς, περὶ ἧς ὁ λόγος, Σχολῆς, εἶναι ἡ τοῦ νέου χάρτου (α) τῆς Ἑλλάδος, ὃν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Σχολὴν διὰ τοὺς μαθητάς.

ε) Ὁ Κ. Κομιζόπουλος (ὁ ἀξιότιμος ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὅστις ἐξ ὑπαρχῆς συνετέλεσε τοσοῦτον ὑπὲρ τῆς Σχολῆς· (ἴδε σελ. κγ' ἐπ. τῆς παρούσης) ἐδωρήσατο τῇ Σχολῇ 11 μερίδας τῆς ἑλληνικῆς τραπέζης, ἵνα διὰ τοῦ τόκου αὐτῶν ἐκπαιδεύηται διαρκῶς νέος τις ἐν τῇ Σχολῇ· ἰδοὺ τὸ περὶ τούτου Βασιλ. Διάταγμα.

α Κατὰ πρότασιν τοῦ Ἡμετέρου ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, ἐπειδὴ ὁ ἐν Μόσχᾳ τῆς Ῥωσσίας διαμένων φιλογενῆς ἱππότης Ἀντώνιος Π. Κομιζόπουλος, ἐφιέμενος νὰ γίνῃ εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πατρίδα Φιλιππούπολιν πάροχος τῶν ἐκ τῆς Ῥιζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς πηγαζόντων ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καλῶν, κατέθεσεν ἐφάπαξ εἰς χεῖρας τῶν ἐκτελεστῶν τῆς Ῥιζαρείου διαθήκης κεφάλαιον ἑνδεκα χιλιάδων δραχμῶν, ἐπὶ τῇ αἰρέσει, α) τοῦ νὰ μένῃ μὲν αὐτὸ τὸ κεφάλαιον ἄθικτον καὶ ἀναπαλλοτρίωτον εἰς τὸ διηνεκές, νὰ χρησιμεύσῃ δὲ ἡ ἐκ τῶν ἐτησίων τόκων αὐτοῦ πρόσοδος εἰς διατροφήν καὶ ἐκπαίδευσιν ἐν τῇ Ῥιζαρείῳ Σχολῇ ἐνὸς ὑποτρόφου ἐκ Φιλιππουπόλεως πεμπομένου· β'.) τοῦ νὰ χορηγῶσιν εἰς τὸν ὑπότροφον τοῦτον οἱ ἐκτελεσταί, ὅποτε,

(α) Εἶναι γνωστὴ ἡ ἐπισημότης τοῦ χάρτου αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον γαλλικὴ ἑταιρία, τὴν Ἑλλάδα περιελθοῦσα καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐξετάσασα, ἐπέταξεν.

περάνας τὰς σπουδὰς του, μέλλη νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς Σχολῆς, μέχρις ἑννεακοσίων δραχμῶν, δι' ἔξοδα τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ εἰς Φιλιππούπολιν, καὶ διὰ πρόσκτησιν τῶν ἀναγκαιοτέρων βιβλίων· καὶ γ'·) τοῦ νὰ ὀνομάζεται ὁ ὑπότροφος οὗτος « ὑπότροφος Α. Π. Κομιζοπούλου. » Καὶ συγχρόνως δι' ἀναφορὰς του 8 Ἰουνίου π. ε' ἐξητήσατο τὴν κύρωσιν τῶν ἀνωτέρω δι' Ἡμετέρου Διατάγματος· Ἀποφασίζομεν καὶ διατάττομεν τὰ ἑξῆς :

» Α'. Ἐπιτρέπομεν εἰς τοὺς ἐκτελεστὰς τῆς Ριζαρείου διαθήκης νὰ δεχθῶσιν ὡς κεφάλαιον παντοτεινὸν καὶ ἀναπαλλοτρίωτον τὰς παρὰ τοῦ προμνησθέντος φιλογενοῦς καὶ φιλοπάτριδος ἱππότης Α. Π. Κομιζοπούλου προσνεχθείσας ἑνδεκα χιλιάδας δραχμῶν, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ἢ ἐκ τῶν τόκων ἑτησίᾳ πρόσοδος εἰς διατροφήν καὶ ἐκπαίδευσιν ἑνὸς ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ ὑποτρόφου, ἀποστελλομένου ἐκ Φιλιππουπόλεως, καὶ ἀνανευομένου ἀλληλοδιαδόχως μετὰ πᾶσαν Σχολιακὴν περίοδον.

» Β'. Ἐκ τῶν τόκων τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου νὰ χορηγῶσιν εἰς τὸν ὑπότροφον οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς Ριζαρείου διαθήκης, ἐφ' ἅπαξ, ὁπόταν, περάνας τὰς σπουδὰς του, μέλλῃ νὰ ἐξέλθῃ τῆς Σχολῆς, ποσὸν χρηματικὸν μέχρις ἑννεακοσίων δραχμῶν, διὰ τὰ ἔξοδα τῆς εἰς Φιλιππούπολιν ἐπανόδου του καὶ διὰ τὴν πρόσκτησιν τῶν ἀναγκαιοτέρων εἰς αὐτὸν βιβλίων.

» Γ'. Ὁ κατὰ καιρὸν ὑπότροφος οὗτος νὰ ὀνομάζεται ὑπότροφος τοῦ Α. Π. Κομιζοπούλου.

» Δ'. Παραγγέλλομεν τὸν Ἡμέτερον ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως νὰ ἐκφράσῃ εἰς τὸν προμνησθέντα φιλογενῆ καὶ φιλόπατρι δωρητὴν Κύριον Κομιζόπουλον τὴν ἰδιαιτέραν Ἡμῶν εὐχα-

ρέσκειαν ἔνεκα τῆς γεναίας ταύτης ἀγαθοεργοῦς πράξεως του.

» Ἐν Ἀθήναις, τὴν 15 Μαΐου 1851.

» Ο Θ Ω Ν.

» Α. Πάϊκος. »

ς) Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς, τὴν ὁποίαν ἐνταῦθα δημόσιεύω, θεωρεῖ ὁ ἀναγνώστης, ὅτι καὶ ὁ εὐκλεῆς καὶ σοφὸς Στούρζας ἔσπευσε νὰ ἐνθουρηθῇ τὴν Ριζάρειον Σχολὴν, δεικνύων οὕτως ὅτι ἐκτιμᾷ τὸν μέγαν αὐτῆς προορισμὸν, καὶ ἵνα ὑποβοηθῆσθαι αὐτὸν, ἐξαπέστειλε τὰ βιβλία, περὶ ὧν ἡ ἐπιστολὴ διαλαμβάνει, φέρουσα οὕτως· « Παρακαλεῖσθε νὰ δεχθῆτε δέκα τῶν ἀντιτύπων τῆς τοῦ ἐξοχ. Κ. Ἀλεξάνδρου Στούρζα συγγραφῆς « Ἐπιστολαὶ περὶ τῶν καθήκοντων τῆς ἱερωσύνης » καὶ ἕτερα πέντε τοῦ αὐτοῦ, « Διπλοῦν παράλληλον ἢ ἡ Ἐκκλησία ἀπέναντι τοῦ Πάπα τῆς κατὰ τὸν ἰστ' αἰῶνα μεταρρυθμίσεως » τὰ ὁποῖα δῶρον εὐηρεστήθη ν' ἀποστείλῃ δι' ἐμοῦ τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ.

» 10 Ἰανουαρίου, 1853.

Α. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ. »

ζ) Ὁ Ἐκ Σερβίων τῆς Θεσσαλονίκης ἱερομόναχος Ζηνόβιος κατέλιπεν εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολὴν, διὰ διαθήκης του, δρ. 500, ὡς διαλαμβάνει καὶ τὸ ἀπὸ 10 Μαΐου 1851 ὑπ' ἀρ. 11838 ἔγγραφον τοῦ ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπουργείου·

ή) Οἱ Ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης τοῦ Ἀθαν. Ἀβραμιιάδου ἀπέστειλαν εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολὴν διάφορα βιβλία, κατὰ τὴν διάταξιν του διαθέτου, καὶ ὁ κατάλογος αὐτῶν ὑπάρχει εἰς τὴν Σχολὴν.

Εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολὴν ἔσπευσαν νὰ δωρήσωσιν.

θ) Ὁ Σεβασμιώτατος μητροπολίτης Οὐγκροβλαχίας

λή

Κ. Νεόφυτος, σύγγραμμά τι Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, ελαχιστὶ γεγραμμένον. Ὡσαύτως ὁ σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχαΐας Κ. Μισαήλ, τομίδιά τινα τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ, περὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ Εὐαγγελίου.

ι) Ὁ Σεβασμιώτατος ἀρχιμανδρίτης Κ. Καλαγάνης, πρῶην Διευθυντῆς τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς, δέκα σῶματα τοῦ ἀναγκαιοτάτου τῆ νεολαΐα συγγράμματος, τὸ ὁποῖον ἐσχάτως ἐξέδωκεν ἐπιγραφόμενον «ἀπάνθισμα τῶν ἱερῶν Γραφῶν». Ἄς ἐλπίζωμεν ὅτι ὁ σεβάσμιος αὐτὸς ἀνὴρ δὲν θέλει περιορισθῆ ἕως ἐδῶ· ἐν καιρῷ δὲ γενήσεται λόγος.

ια. Ὁ Κ. Γ. Κοζάκης, αὐτὸς ὁ ἀγαθὸς πολίτης, εἰς τὰς προσπάθειας καὶ εὐγενεῖς σχέσεις τοῦ ὁποίου ὀφείλεται ἡ αὔξεις τῆς ἐθνικῆς βιβλιοθήκης, ἐδωρήσατο τὸ παρ' αὐτοῦ ἐκδοθὲν Φιλοσοφικὸν δοκίμιον.

Εἰς ταῦτα προσθετέον.

ιβ'. Ἐνα κώδωνα, τὸν ὁποῖον ὁ Κ. Γεώργ. Σταύρου ἐδωρήσατο διὰ τὸν ἐν τῷ καταστήματι τῆς Σχολῆς ναόν.

ιγ.) Ἐν περιζώνιον, τὸ ὁποῖον ἡ ἐνάρετος Βασιλικὴ Κοινίαρῆ ἐπεμψεν εἰς τὸν ἐν τῷ καταστήματι ναόν.

ιδ') Ὁ λόγιος Κ. Γουλιέλμος Πάλμερ ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ῥιζαρείου Σχολὴν ἐκκλησιαστικὸν τι σύγγραμμα.

ιε) Ὡσαύτως δὲ ὁ σοφὸς καὶ σεβάσμιος Ἰωσήφ Φ. Ἀλιόλες, καθηγητῆς τῆς θεολογίας, ὑπὸ φιλελληνισμοῦ ὀρμώμενος, ἐδωρήσατο τῇ Ῥιζαρείῳ Σχολῇ.

1) Τὴν παλαιὰν καὶ νέαν διαθήκην, μεταφρασθεῖσαν γερμανιστὶ ἐκ τῆς βουλγάτας ὑπὸ τοῦ ἰδίου, 1851, εἰς ἓνα τόμον.

2) Ἐτερον σῶμα τοῦ αὐτοῦ βιβλίου εἰς τόμους 3, κατὰ τοὺς ἐβδομήκοντα.

3) Βιβλίον ἐπιγραφόμενον πολιτικαί, οἰκονομικαί καὶ

Θρηκευτικαὶ ἀρχαιότητες τῶν Ἑβραίων, τοῦ αὐτ. τόμ. 2.

4) (Βιβλίον ἐπιγραφόμενον, Διδαχαὶ ἀπ' ἄμβωνος τοῦ Δόκτορος Ἀλλιόλη ἐν Αὐγούστῃ 1847. τόμος εἷς.

Τελευταῖον παρατηρῶ, ὅτι ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ ἐκ-
παιδεύονται καὶ δύο Ἰωαννῖται, δαπάνη τῆς περιουσίας
τοῦ μακαρίτου Χρισ. Εὐθυμίου. Ἀληθές εἶναι, ὅτι τὸ μέ-
τρον, ὅπερ ὁ μακαρίτης οὗτος ἔλαβε, δὲν εἶναι πλήρες· οὐχ
ἤττον ὁμως, διὰ θυσίας τινὸς τῆς Ῥιζαρείου Σχολῆς, τὸ
μέτρον ἐκεῖνο ἀναπληροῦται. Χρέος δὲ τῶν ἐκτελ. τῆς δια-
θήκης τοῦ Εὐθυμίου εἶναι νὰ θεραπεύσωσι τὸ ἔλλειμμα.

Ταῦτα εἶναι ὅσα εἶχα νὰ εἶπω εἰς τὸ ἄρθρ. 87 τῆς Ῥιζ.
Διαθήκης, οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς ὁποίας, ἐκτιμῶντες τὴν ἀγα-
θὴν προαίρεσιν τῶν δωρητῶν, ἐνέγραψαν τὰ δωρήματα αὐ-
τῶν εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ βιβλίον, ἐξέφρασαν πρὸς αὐτοὺς τὴν
εὐγνωμοσύνην των καὶ διέταξαν νὰ μνημονεύωνται ὑπὸ τοῦ
ἐν τῷ ναῷ τοῦ καταστήματος ἱερουργοῦντος τὰ ὀνόματα
αὐτῶν.

Τοιαύτης φύσεως συνδρομαὶ θέλουν συντελέσει πολὺ εἰς
τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ, ὅστις προέδρευσε εἰς τὴν σύ-
στασιν τῆς, περὶ ἧς ὁ λόγος, σχολῆς, καὶ θέλουν ἴσως ἐπι-
φέρει ἐν ἄλλο μέγα ἀποτέλεσμα, τοῦ νὰ γίνῃ σκέψις περὶ
χορηγήσεως ἰσοβίου προσόδου τοῖς ἱερατεύουσι· σκέψις,
ἣτις σήμερον δὲν δύναται μήτε νὰ προταθῇ εἰς τοὺς ἐκτε-
λεσὰς τῆς Ῥιζαρείου Διαθήκης, διότι ἡ πρόσοδος τῆς Ῥιζ.
περιουσίας δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς τοῦτο, τὰ δὲ κεφάλαιά της
πρέπει νὰ μένωσιν ἀπαραμείωτα.

Περαίνων τὸν λόγον μου ὀφείλω νὰ προσθέσω, ὅτι ὁ κρα-
ταὶδὸς αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν καὶ ἡ σοφὴ κυβερ-
νησις αὐτοῦ ἔδειξαν πᾶσαν προθυμίαν, ἵνα διευκολύνωσι
τὸ πέρασ τῶν ἐν Ῥωσίᾳ ὑποθέσεων τῆς Σχολῆς. Πρὸς

μ^ε

τοῖς ἄλλοις μάλιστα, ὁ σεπτὸς αὐτὸς Μονάρχης ἐξέδωκεν
δικάζιον νὰ μὴ πληρώσωσιν οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς Ρίζαρείου
Διαθήκης οὔτε λεπτόν διὰ τὰ χρήματα, τὰ ὅποια ἐκεῖθεν
μετέφεραν· διαλαμβάνει δὲ αὐτὸ, ὅτι ἰσχύει καὶ διὰ τὰ
ποσὰ, ὅσα εἰς τὸ μέλλον ἤθελαν μεταφέρει ἐκεῖθεν οἱ ἐκτε-
λεσταί, ἐν ᾧ ὑπάρχει ἐν Ῥωσσίᾳ νόμος, καθ' ὃν πληρό-
νονται διὰ τὰ ἐξερχόμενα ἐκεῖθεν χρήματα 15 τοῖς 0|0.
Τοιαῦται πράξεις τιμῶσι βεβαίως τὴν Ῥωσικὴν Κυβέρ-
νησιν, καὶ ἐπισύρουσιν αἰωνίαν πρὸς αὐτὴν εὐγνωμοσύνην.
Παρατηρητέον δὲ, ὅτι εἰς τὸ μέτρον αὐτὸ συνετέλεσε καὶ ἡ
σύστασις τοῦ ἐνταῦθα ἀγαθοῦ καὶ ἐναρέτου Ῥωσικοῦ Πρέ-
σβεως Κυρίου Περσιάνη. — Εὐλογημένον εἶη τὸ ὄνομα
αὐτῶν !

Μεταξὺ τῶν προσώπων, τὰ ὅποια συνέδραμον τοὺς ἐκ-
τελεστάς τῆς Ῥίζαρείου Διαθήκης πρὸς τακτοποίησιν τῆς
Σχολῆς καὶ ρύθμισιν τῶν χρηματικῶν ληψοδοσιῶν αὐτῆς,
πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν τὸν Κύριον Γρηγόριον Μικρασλῆν,
μεγαλέμπορον, κάτοικον Ὁδησοῦ, ὅστις ἀφιλοκερδῶς καὶ
κόπους καταβάλλει καὶ ἐνοχλήσεις ὑπομένει, ἵνα ἐξομαλύ-
νῃ πᾶν κώλυμα εἰς τὴν τακτικὴν ἀποστολὴν τῶν τόκων
τῆς ἐν Ῥωσσίᾳ χρηματικῆς περιουσίας τοῦ Ῥιζάρη, κτλ.
κτλ. Οἱ ἐκτελεσταί, εὐγνωμονοῦντες πρὸς αὐτὸν, διέταξαν
νὰ μνημονεύηται τὸ ὄνομα τοῦ σεβασμίου τούτου ἀνδρός
καὶ ἐν τῷ ναῶ τῆς Σχολῆς.

Τὴν 9 Μαρτίου 1853, ἐν Ἀθήναις.

N. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.